

પત્રક નંબર
Register Number

--	--	--	--	--	--	--

Part - III

સોશ્યલ સાયન્સ / SOCIAL SCIENCE

(ગુજરાતી અને અંગ્રેજી અનુવાદ / Gujarati & English Versions)

સમય : 2½ કલાક]

[અધિકતમ અંક : 100

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 100

- સૂચના :
- (1) પ્રશ્ન પત્રનું મુદ્રણ સંતોષકારક છે તે તપાસી લેવું. જો કોઈ ખામી લાગી તો, ખંડ પરિનિરીક્ષક ને તુરત જાણ કરવી.
 - (2) લખવા તથા અન્ડરલાઈન કરવા માટે ભૂરી અથવા કાળી સ્યાહીનો ઉપયોગ કરવો અને ચિત્ર દોરવા માટે પેન્સિલનો ઉપયોગ કરવો.

- Instructions :
- (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.
 - (2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline and pencil to draw diagrams.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં સાત વિભાગ છે.

Note : This question paper contains **seven** sections.

વિભાગ - I / SECTION - I

(ગુણ : 24) / (Marks : 24)

ભાગ - I / PART - I

- નોંધ :
- (i) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. 14x1=14
 - (ii) આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી સૌથી યોગ્ય જવાબનું ચયન કરો અને વિકલ્પ કોડ તથા અનુરૂપ જવાબ લખો.

- Note :
- (i) Answer **all** the questions.
 - (ii) Choose the most suitable answer from the given **four** alternatives and write the option code and the corresponding answer.

[Turn over

1. ફ્રેંચ ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીની સ્થાપના _____ એ કરી હતી.
 (a) લુઈસ XIV (b) કોલબર્ટ (c) લુઈસ XVI (d) ધી બ્રાઝા
 The French East India Company was established by :
 (a) Louis XIV (b) Colbert (c) Louis XVI (d) De Brazza
2. તાજ પહેરનાર આસ્ટ્રીયન કુમાર :
 (a) ફ્રાન્સીસ ફર્ડિનાંડ (b) ફ્રાન્સીસ ડ્યુક
 (c) ફ્રાન્સીસ ડી લેસેપ્સ (d) ફ્રાન્સીસ બેકોન
 Austrian crown prince was :
 (a) Francis Ferdinand (b) Francis Duke
 (c) Francis de Lesseps (d) Francis Baycon
3. જનરલ સર્વિસિસ એનલીસ્ટમેન્ટ એક્ટ _____ વર્ષમાં પસાર થયો હતો.
 (a) 1856 (b) 1857 (c) 1858 (d) 1859
 General Services Enlistment Act was passed in :
 (a) 1856 (b) 1857 (c) 1858 (d) 1859
4. ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ :
 (a) ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ (b) ગાંધીજી
 (c) ડૉ. રાધાકૃષ્ણન (d) સત્યામૂર્તિ
 First President of India :
 (a) Dr. Rajendra Prasad (b) Gandhiji
 (c) Dr. Radhakrishnan (d) Sathyamurthi
5. SAARC ના પ્રથમ સેક્રેટરી જનરલ હતા :
 (a) જિન્નાહ (b) અબુલ અહસાન
 (c) કોફી અન્નાન (d) ગાંધીજી
 The First Secretary General of SAARC was :
 (a) Jinnah (b) Abul Ahsan
 (c) Kofi Annan (d) Gandhiji

6. થેમબાવાની _____ થી સંબંધિત છે.

- (a) હિન્દુ ધર્મ (b) સિખ ધર્મ (c) ખ્રિસ્તી ધર્મ (d) ઈસ્લામ ધર્મ

Thembavani is related to :

- (a) Hinduism (b) Sikhism (c) Christianity (d) Islam

7. ગ્રાહકોનું શોષણ _____ કરે છે.

- (a) સુતાર (b) ખેડૂત (c) દરજી (d) વેપારી

The customers are exploited by the :

- (a) Carpenters (b) Farmers (c) Tailors (d) Traders

8. પૉક સ્ટ્રેટ, ભારતને _____ થી અલગ પાડે છે.

- (a) શ્રીલંકા (b) મ્યાનમાર
(c) માલ્દીવ (d) લક્ષદ્વીપ

Palk Strait separates India from _____ .

- (a) Sri Lanka (b) Myanmar
(c) Maldives (d) Lakshadweep

9. દ્રુકાળમાં ખેતી થાય તેવા પાકનું નામ _____.

- (a) ઓખા (b) ઘઉં (c) શણ (d) મિલેટ

The crop that grows in drought is _____ .

- (a) rice (b) wheat (c) jute (d) millets

10. ખર્ચાળ અને અતિ આધુનિક પરિવહન પદ્ધતિ _____ છે.

- (a) વાયુ પરિવહન (b) રોડ પરિવહન
(c) જલ પરિવહન (d) રેલ પરિવહન

The costliest and most modern means of transport is _____ .

- (a) Air Transport (b) Road Transport
(c) Water Transport (d) Rail Transport

11. હવાઈ ફોટોગ્રાફનો ઉપયોગ કરી તૈયાર થતા નક્શાને _____ નક્શા કહેવાય છે.

- (a) ઓર્થો-ફોટો (b) એરીયલ ફોટો (c) ભૌતિક (d) રાજકીય

Maps created by using aerial photographs are called _____ Maps.

- (a) Ortho - photo (b) Aerial photo (c) Physical (d) Political

12. દેશની રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરી માટે _____ છે.

- (a) 2 પદ્ધતિ (b) 3 પદ્ધતિ (c) 4 પદ્ધતિ (d) 5 પદ્ધતિ

National Income of a country can be calculated by :

- (a) 2 Methods (b) 3 Methods (c) 4 Methods (d) 5 Methods

13. ભારતીય યોજના આયોગના અધ્યક્ષ છે :

- (a) ભારતના રાષ્ટ્રપતિ (b) ભારતના પ્રધાન મંત્રી
(c) ભારતના નાણાં મંત્રી (d) ભારતના ઉપ-રાષ્ટ્રપતિ

Chairman of Planning Commission of India is :

- (a) President of India (b) Prime Minister of India
(c) Finance Minister of India (d) Vice President of India

14. _____ વર્ષમાં હરિત ક્રાંતિ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

- (a) 1967 (b) 1977 (c) 1987 (d) 1957

Green Revolution was introduced in the year :

- (a) 1967 (b) 1977 (c) 1987 (d) 1957

ભાગ - II / PART - II

નોંધ : બંને પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

2x5=10

Note : Answer **both** the questions :

15. યોગ્ય જોડકા ગોઠવો :

Match the following :

(i) (a) બ્લેક શર્ટ્સ	- ટી.એમ.નાયર
(b) ન્યૂયોર્ક	- મુસોલિનીના અનુયાયીઓ
(c) હિન્દુ મતના માર્ટીન લુથર	- ઈ.વી. રામાસામી પેરીયાર
(d) જસ્ટીસ પાર્ટી	- UNO નું મુખ્યાલય
(e) વૈકમ હીરો	- સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતી
	- સત્યમૂર્તિ
	- મુસ્લીમ લીગ
(a) Black Shirts	- T.M. Nair
(b) New York	- Mussolini's followers
(c) Martin Luther of Hinduism	- E.V. Ramasamy Periyar
(d) Justice Party	- Headquarters of the UNO
(e) Vaikam Hero	- Swami Dayanandha Saraswathi
	- Satyamurti
	- Muslim league
(ii) (a) શિલોંગ સમતલ	- કપાસ
(b) કાળી માટી	- ભારે વર્ષા
(c) મેંગ્રોવ જંગલ	- દિલ્લી
(d) દક્ષિણ રેલવે	- સુંદરબન્સ
(e) રબ્બર	- ચેન્નઈ
	- કેરળ
	- કોલસાનો એક પ્રકાર
(a) Shillong Plateau	- Cotton
(b) Black Soil	- Heavy rainfall
(c) Mangrove forests	- Delhi
(d) Southern Railways	- Sunderbans
(e) Rubber	- Chennai
	- Kerala
	- A type of coal

[Turn over

વિભાગ - II / SECTION - II

(ગુણ : 20) / (Marks : 20)

- નોંધ : (i) નિમ્ન પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ દશના જવાબ સંક્ષિપ્તમાં આપો. 10x2=20
(ii) ભાગ-I માંથી ચાર, ભાગ - II માંથી એક, ભાગ- III માંથી ચાર અને ભાગ - IV માંથી એકનું ચયન કરો.

- Note :** (i) Answer **any ten** of the following questions in brief.
(ii) Choose **four** from **PART - I**, **one** from **PART - II**, **four** from **PART - III** and **one** from **PART - IV**.

ભાગ - I / PART - I

16. શાહીવાદની વ્યાખ્યા કરો.
Define Imperialism.
17. લીગ ઓફ નેશન્સના અંગો કયા છે ?
What are the Organs of the League of Nations ?
18. પદ “ફાસીવાદ” નો અર્થ જણાવો.
What does the term “Fascism” mean ?
19. ધીકતી ધરાની નીતિ (Scorched Earth Policy) પર નોંધ લખો.
Write a note on the Scorched Earth Policy.
20. પેરીયારને વૈકમ હીરો કેમ કહેવામાં આવે છે ?
Why do we call Periyar as Vaikam Hero ?
21. મહા બળવાના મુખ્ય નેતાઓ અને કેન્દ્રોના નામ જણાવો.
Name the important leaders and centres of the Great revolt.
22. વલ્લાલરનો ઉપદેશ જણાવો ?
What are the teachings of Vallalar ?
23. સુબ્રમણ્યા ભારતીયારની કોઈપણ બે કવિતાઓ જણાવો.
Mention any two poems of Subramania Bharathiar.

ભાગ - II / PART - II

24. વિશ્વ શાંતિ કેમ આવશ્યક છે ?
Why is world peace an essential one ?

25. ભારતના અમુક ધર્મોના નામ જણાવો.
Name some of the religions of India.

ભાગ - III / PART - III

26. ભારતના ઉત્તરીય પહાડોમાં અમુક જાણીતા પવિત્ર સ્થળોનાં નામ જણાવો.
Name a few well - known holy places in the Northern Mountains of India.

27. ભારતના વાતાવરણને નિર્ધારિત કરતા ઘટકોના નામ જણાવો.
Name the factors determining the climate of India.

28. પ્રાકૃતિક સ્ત્રોત પદ્ધતી તમે શું સમજો છો ?
What do you understand by the term natural resource ?

29. બગીચા પાક એટલે શું ?
What are Plantation Crops ?

30. શણ ઉદ્યોગના સહ-ઉત્પાદ જણાવો.
What are the by-products of Jute Industry ?

31. ઈ-વેસ્ટ (e - waste) એટલે શું ?
What is meant by e - waste ?

32. પાઈપલાઈન પરિવહનની યોગ્યતા જણાવો.
State the merits of pipeline transport.

33. સુદૂર સંવેદન એટલે શું ?
What is meant by remote sensing ?

ભાગ - IV / PART - IV

34. સ્વેચ્છા વિધાન (Laissez-faire) એટલે શું ?

What is Laissez-faire ?

35. મિશ્ર અર્થવ્યવસ્થા એટલે શું ?

What is Mixed Economy ?

વિભાગ - III / SECTION - III

(ગુણ : 8) / (Marks : 8)

નોંધ : નિમ્નમાંથી કોઈપણ ચાર વચ્ચે તફાવત જણાવો :

4x2=8

Note : Distinguish between **any four** of the following :

36. GMT અને IST.

GMT and IST.

37. નવીકરણ સ્ત્રોત અને બિન-નવીકરણ સ્ત્રોત

Renewable resource and Non renewable resource.

38. વાણિજ્યિક અને ગુજરાન ખેતી

Commercial and Subsistence agriculture.

39. લોહ તથા સ્ટીલ ઉદ્યોગ અને સોફ્ટવેર ઉદ્યોગ

Iron and Steel Industry and Software Industry.

40. વાયુ પ્રદૂષણ અને ઘોંઘાટ પ્રદૂષણ

Air Pollution and Noise Pollution.

41. આંતરિક વેપાર અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર
Internal trade and International trade.
42. રોડ માર્ગ અને રેલ માર્ગ
Roadways and Railways.
43. લૂ અને નોર્વેસ્ટર
Loo and Norwesters.

વિભાગ - IV / SECTION - IV

(ગુણ : 8) / (Marks : 8)

નોંધ : નિમ્નમાંથી કોઈપણ બે નું ચયન કરો અને દરેક શીર્ષ આધીન આપેલા બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

2x4=8

Note : Choose **any two** of the following and answer all the questions given under each caption.

44. પ્લાસી અને બક્સરનું યુદ્ધ :

- (a) 1757 માં બંગાળના નવાબ કોણ હતા ?
- (b) સબ્સીડેરી એલાયન્સને કોણે દાખલ કર્યું હતું ?
- (c) લોર્ડ ડેલહાઉસીની નીતિનું નામ આપો.
- (d) રાણી વિક્ટોરીયાની ઘોષણા ક્યારે કરવામાં આવી હતી ?

Battle of Plassey and Buxar :

- (a) Who was the Nawab of Bengal in 1757 ?
- (b) Who introduced the Subsidiary Alliance ?
- (c) Name the policy of Lord Dalhousie.
- (d) When was Queen Victoria's Proclamation issued ?

[Turn over

45. એડોલ્ફ હિટલર :

- (a) એડોલ્ફ હિટલરનો જન્મ કયા થયો હતો ?
- (b) તેમના પિતા શું કરતા હતા ?
- (c) તેમને શું સંગઠિત કર્યું ?
- (d) હિટલર દ્વારા લિખીત પુસ્તકનું નામ જણાવો.

Adolf Hitler :

- (a) Where was Adolf Hitler born ?
- (b) What was his father ?
- (c) What did he organize ?
- (d) Name the book written by Hitler.

46. રામકૃષ્ણ મિશન :

- (a) રામકૃષ્ણ પરમહંસ કોણ હતા ?
- (b) રામકૃષ્ણ મિશનના સંસ્થાપક કોણ હતા ?
- (c) ધર્મોની સંસદ કયા અને કયારે યોજવામાં આવી હતી ?
- (d) ધર્મોની સંસદમાં હિન્દુ ધર્મનાં પ્રતિનિધિ કોણ હતા ?

Ramakrishna Mission :

- (a) Who was Ramakrishna Paramahansa ?
- (b) Who founded the Ramakrishna Mission ?
- (c) When and where was the Parliament of Religions held ?
- (d) Who represented the Hindu religion at the Parliament of Religions ?

47. જલીયાં વાલા બાગ દુર્ઘટના :

- (a) અટકમાં લેવામાં આવેલા પ્રમાણિત નેતાઓ કોણ હતા ?
- (b) લોકો ક્યા ભેગા થયા હતા ?
- (c) અમૃતસરના બ્રિટીશ મિલીટરી કમાન્ડર કોણ હતા ?
- (d) રવિન્દ્રનાથ ટાગોરે શું કર્યું ?

Jallian Wala Bagh Tragedy :

- (a) Who were the prominent leaders arrested ?
- (b) Where did the people gather ?
- (c) Who was the British Military Commander of Amritsar ?
- (d) What did Rabindranath Tagore do ?

વિભાગ - V / SECTION - V

(ગુણ : 20) / (Marks : 20)

નોંધ : પ્રત્યેક પ્રશ્નમાંથી એક વિકલ્પનું ચયન કરી, બધાય ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે.

4x5=20

Note : Answer **all** the **four** questions by selecting one option from each question.

ભાગ - I / PART - I

48. (a) ફ્રેન્કલીન ડી. રૂસવેલ્ટ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિલીફ, રિકવરી અને રિફોર્મ પર એક પરિચ્છેદ લખો.

અથવા

(b) 1857 ના મહા બળવા માટે વહીવટી અને મિલીટરી કારણો ક્યા હતા તે જણાવો.

અથવા

(c) જસ્ટીસ પાર્ટીની સ્થાપના અને ઉપલબ્ધિઓ પર એક પરિચ્છેદ લખો.

(a) Write a paragraph about Relief, Recovery and Reforms introduced by Franklin D. Roosevelt.

OR

(b) What were the Administrative and Military causes of the Great Revolt of 1857 ?

OR

(c) Write a Paragraph on the formation and achievements of the Justice Party.

[Turn over

ભાગ - II / PART - II

49. (a) પંચશીલ અને ગુટનિર્પેક્ષ નીતિ પર એક પરિચ્છેદ લખો.

અથવા

- (b) ચુનાવ કેટલા પ્રકારના છે અને તે વિસ્તારપૂર્વક જણાવો.

અથવા

- (c) ગ્રાહકોની સુરક્ષા માટે તમિલનાડુ સરકારે કેવા પગલાં ભર્યા છે ?

- (a) Write a paragraph about Panchasheel and the Policy of Non-Alignment.

OR

- (b) Mention the types of election and explain them.

OR

- (c) What are the measures taken by the Government of Tamil Nadu to Protect the Consumers ?

ભાગ - III / PART - III

50. (a) હિમાલયના ઉદ્ભવ બાબત સમજાવો.

અથવા

- (b) એસિડ વર્ષાના પ્રભાવ જણાવો ?

અથવા

- (c) 'રિકવરી સ્ટેજ ઓફ ડિઝાસ્ટર રિસ્ક રિડક્શન' પદ થી આપ શું સમજો છો ?

- (a) Explain the origin of the Himalayas.

OR

- (b) What are the effects of acid rain ?

OR

- (c) What do you understand from the term 'Recovery Stage of Disaster Risk Reduction' ?

ભાગ - IV / PART - IV

51. (a) રાષ્ટ્રીય આવકને ગણતરી કરવાની રીત સમજાવો ?

અથવા

(b) અગિયારમી પંચ વર્ષીય યોજનાના ઉદ્દેશો જણાવો.

અથવા

(c) તમિલનાડૂના વિભિન્ન પૌવર પ્રોગ્રામ જણાવો.

(a) Explain the methods of calculating National Income.

OR

(b) Write down the objectives of Eleventh Five Year Plan.

OR

(c) Explain the various Power Programs in Tamil Nadu.

નોંધ : નક્શા અને ટાઈમલાઈન ચાર્ટ સંબંધિત પ્રશ્નો માટે દૃશ્યબાધિત પરીક્ષાર્થીઓ માત્ર નોંધ લખી શકે છે.

Note : Blind Candidates may write only notes for the questions related to map and timeline chart.

વિભાગ - VI / SECTION - VI

(ગુણ : 5) / (Marks : 5)

નોંધ : નિમ્ન પર ટાઈમ લાઈન દોરો :

Note : Draw a time line on the following :

52. વર્ષ 1920 - 1950 ની વચ્ચે ભારતમાં કોઈ પાંચ મહત્વપૂર્ણ ઘટનાઓ.

5

Any five important Indian events between the years 1920 - 1950.

[Turn over

વિભાગ - VII / SECTION - VII

(ગુણ : 15) / (Marks : 15)

નોંધ : નક્શા પ્રશ્નો :

Note : Map questions :

53. (a) આપેલા બાહરી રેખાવાળા એશિયાના નક્શામાં નિમ્ન સ્થાનોને નામાંકિત કરો:

5

- (i) પેકિંગ
- (ii) હોંગકોંગ
- (iii) કોરિયા
- (iv) જાપાન
- (v) લાલ સમુદ્ર

અથવા

(b) આપેલા બાહરી રેખાવાળા ભારતના નક્શામાં નિમ્ન સ્થાનોને નામાંકિત કરો :

- (i) મેરઠ
- (ii) કાનપૂર
- (iii) ચેન્નઈ
- (iv) બેરેકપોર
- (v) લખનઉ

(a) Mark the following places in the given outline map of Asia.

- (i) Peking
- (ii) Hongkong
- (iii) Korea
- (iv) Japan
- (v) Red Sea

OR

(b) Mark the following places in the given outline map of India.

- (i) Meerut
- (ii) Kanpur
- (iii) Chennai
- (iv) Barrackpore
- (v) Lucknow

54. આપેલા બાહરી રેખાવાળા ભારતના નકશામાં કોઈપણ દસ સ્થાનો / પ્રદેશોને ચિહ્ન કરો:

10

- (i) અરવલ્લી વિસ્તાર
- (ii) પૉક સ્ટ્રેટ
- (iii) લક્ષ્યદ્વીપ
- (iv) કપાસ ખેતીના ક્ષેત્ર
- (v) માઉન્ટ એવરેસ્ટ
- (vi) નર્મદા નદી
- (vii) કાંપમય માટી
- (viii) કોલકાતા
- (ix) કચ્છની ખાડી
- (x) પહાડી વન
- (xi) બેંગલુરુ
- (xii) ડેક્કન સમતલ
- (xiii) ચેન્નાઈ અને કોલકાતાને રેલમાર્ગથી લિંક કરો
- (xiv) ગંગા સપાટ
- (xv) 50 સેમી થી ઓછો વરસાદ મેળવતા પ્રદેશો દર્શાવો

Mark **any ten** places/regions on the given outline map of India.

- (i) Aravalli Range
- (ii) Palk Strait
- (iii) Lakshadweep
- (iv) Cotton Growing area
- (v) Mount Everest
- (vi) River Narmada
- (vii) Alluvial Soil
- (viii) Kolkata
- (ix) Gulf of Kutch
- (x) Mountain Forest
- (xi) Bengaluru
- (xii) Deccan Plateau
- (xiii) Link Chennai and Kolkata by rail route
- (xiv) Ganga Plain
- (xv) Show the areas receiving less than 50 cm of rainfall